

REDACȚIA
și **ADMINISTRAȚIA:**
Deák Ferenc-utca 35.

Articolii și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concursuri, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

BOLETIN BISERICESC-ȘCOLASTIC, LITERAR ȘI ECONOMIC.

APARE DOAR ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Botezul Domnului în Arad.

In ajun, întreagă preoțimea din Arad a sărbătorit casele creștinilor. Sărbătoarea obișnuită a caselor s'a remarcat estimp prin sărbătoarea spitalelor crucei roșii și militare. In Arad sunt 23 astăzi spitale în cari stau sub tratament medical răniții și bolnavii răsboiului. Părintele protosincel Roman Ciorogariu a luat asupra sărbătoarea acestor spitale. S'a petrecut scene înduioșetoare, cum veniau emoționări și cuprinși de un sfânt sentiment a evlaviei, la sărutarea crucii, nu numai credincioșii noștri ci și fiții bisericilor surori, cu ostarea, că și ei sunt creștini și vor să sărute sf. cruce. A fost o zi de măngăiere și elevare sufletească pentru cei ce poartă suferințele în apărarea patriei.

In ziua de sf. Botez, a sosit la vizitarea spitalelor, Alteța Sa ces. și reg. arhiducele Francisc Salvator, ginerele Maj. Sale Regelui nostru, în calitatea sa de suprem inspector al serviciului sanitar, a armatei austro-ungare. Dîineata la orele 9 a fost primit la gară, unde a fost întâmpinat de autoritățile militare, bisericești, comitatense, orașenești și sanitare. In numele bisericii noastre s'a prezentat P. S. S. dl episcop Ioan I. Papp însoțit de directorul seminarial Roman Ciorogariu. La prezentare Alteța Sa ces. reg. s'a întreținut cu P. S. S. asupra mărimii diecezei și numărul sufletelor. De P. C. director a întrebat căți elevi sunt în seminar.

Dela aceasta datorie cetățenească P. S. S. a reîntors la datoria cătră Dumnezeu, în catedrală, unde a oficiat sărbătoarea apei și a botezat poporul credincios. Ostașii n'au putut veni la aceasta înălțătoare sărbătoare a creștinismului, din pricina vizitei înalte a Altetăi Sale.

Intre orele 3 și 4 d. a. a sosit Alteța Sa la seminar, însoțit de suita pe 5 automobile. La trepte a fost întâmpinat de oficerul de spital, de patronesa spitalului, dna Livia Vuia, de dr Singer și de directorul Roman Ciorogariu. Lustrul curățeniei din seminar; lărgământul coridoarelor cu vestibulul, împodobit cu busturi, tablouri și flori, sala festivă cu portarul ei ornamentat și paturile albe ca zăpadă, încălzitorul central, lumina electrică, parcul mare, a fost remarcate cu vădită placere de Alteța Sa și de înalta suita, ca tot-

atătea condiții de spital de model și chiar de sanator. Dela director a cerut informații asupra caracterului școalei, mai departe, că în ce vîrstă sunt elevii școalei, căți sunt la preparandie, căți la teologie, unde sunt acum studenții, când s'a edificat seminarul. Directorul a dat deslușiri la toate întrebările. După încheierea inspecțiunii a esprimat directorului R. Ciorogariu înaltă sa mulțumire cu frumosetă aranjamentului seminarial și a distins pe dna patronesă Livia Vuia cu măgulitoare cuvinte de apreciere a muncei ce o săvârșește în serviciul umanitar.

Nobleța înălțătoare, cu care Altetă Sa a onorat pe cei ce l'au primit a lăsat adânci impresii pretutindeni. Așa radios, comunicativ este anume predestinat pentru măngăerea celor bolnavi și întărirea sufletelor întristate de fiorosul răsboiu.

Suntem fericiti a înregistră aceasta pagină frumoasă în istoria instituției noastre culturale.

Virtutea militară a Românilor.

La felicitările de anul, nou a funcționarilor din gremiu Consistorului Caransebeșan, P. S. S. D. Episcop Dr. Miron Cristea, în răspunsul său, a deschis o frumoasă pagină a virtuții militare a soldatului român. In vremile aceste, răsboinice, când în faptele eroice ale filor noștri depe câmpul de răsboiu, să renoește vechea virtute militară română, e actuală și reamintirea trecutului, dreptea reproducem aceasta frumoasă pagină a cuvântării P. S. S. :

Inaltă preacuvioase, Domnilor!

Toată lumea stă astăzi sub impresiunea răsboiului, care și aruncă înainte umbra și în anul nou — 1915 —; deci nu-i mirare, că în toate discuțiile uoastre dăm în dreapta, dăm în stânga, și iarăs venim la răsboiu, chiar și noi cei chemați a propovădui nu numai pacea și iubirea către deaproapele, ci chiar și iubire față de dușmanii noștri.

In raport cu răsboiul, poporul român din patrie a făcut în anul espirat un însemnat pas înainte. Până bine de curând presa națională ne prezenta în fața opiniei publice maghiare în cele mai negre culori; și aceasta o faceă absolut neîmpedecată de nimeni, ba poate chiar incurajată de factori puternici ai țării.

Iar acum tonul ei s'a schimbat, a devenit mai obiectiv. Așa d. e. o foaie sovinistă din Sighetul-Marmăiei, care mai nainte nu admitea nici aceea, că un avocat să se poată îscăll românește, glorifică în articol de fond pe locotenentul român Ilie Cineudeanu, numindu-l *mărturitor al Marmăiei* de prima invazie a

oșilor rusești. Advocatul maghiar din Oradea Géza Dombováry, carele — precum însă spune — avea fel și fel de preocupări față de Români, ajunge între soldați români, cari se luptau în Sârbia. Văzând acolo ținuta lor, vânjosia lor, nepretenzivitatea și vitejia lor, cum înfruntă toate intemperiile, a rămas uimit și scrie astfel altui advocat: „Când a mers la atac reg. de glotași români dela Logoj — generalul lor a plâns că un copil de admirăția lor“.

„Eu cu acești Români — aş cuteză să iau lupta cu orcare armată din lume“. Cum a zis vicecolonelul austriac despre ei: „Acești glotași sunt soldați idealii“.

Sunt pline ziarele străine de multe asemenea constatări răslețe. Ele însă culminează în enuncațiunile supremilor comandanți militari și mai ales ale ministrului n. președintele conte Stefan Tisza, carele în scrisoarea sa către capul bisericii noastre, Înaltpreasfințitul Mitropolit dela Sibiu, spune, că „acele manifestațuni înălțătoare de inimi, ori la îsbucnirea răsboiului nouă octroat au documentat atât de strălucit solidaritatea României din patrie cu interesele de viață ale monarhiei și națiunii maghiare, și-au aflat o îmbucurătoare continuare atât pe câmpul de luptă cât și în tinuturile locuite de Români. Sângale compatriotilor noștri români roșește cu sângele nostru câmpiiile de luptă“.

„Și vitejia fraților noștri români să manifestează în faptele strălucite ale armatei noastre. Iară acasă suportă Maghiarul și Românul în frătească înțelegere îoviturile vremurilor de răsboiu“.

Aceste aprecieri favorabile, dar juste și adevărate, an pentru noi mare valoare, mai ales când le fac conducătorii ţării.

Dar oricât ar fi pentru noi de înveselitoare asemenea juste constatări; un lucru totușt trebuie să-l rectificăm, căci din întregul multora apare, că ținuta Românilor, virtuțile lor militare și vitejia lor, sunt virtuți recente, ieșite la iveelă oarecum cu surprinderi numai cu ocazia acestui răsboiu.

Aceasta nu corăspunde adevărului istoric. Din contră vitejia soldatului român este veche și cunoscută de veacuri. Atingând aceasta chestie în discuția cu un distins istoric de al nostru, acesta îmi completează constatarea mea generală cu multe cazuri concrete, din cari cred că-i delipsă să reamintim barem unele. „Dapoi — zice el — vestiții biruitorii ai semilunei de pe câmpul pânei (1479), Ioan Corvinul și Paul Chinezul n'au fost Români? Virtuțile militare și marea forță strategică a lui Ioan Corvinul e cunoscută în toată lumea; iar despre Paul Chinezul zice un martor ocular: „Er ist nit anders gestanden dann, als eine feste Steinmaur“. Despre luptătorii români continuă: „dye selben (Walachen) haben gar sehr gestritten u. vil gemeines Volk erschlagen n. sie haben auch grossen schaden getan mit schiessen“ (I. Ursu: Bătălia de pe câmpul pânei. 1479).

Iară până la ce înălțime se poate ridică Românul, a dovedit-o cu prisos regele Ungariei Matia Corvinul.

„Prințipele Ardealului Rákoczy Ferenc II. a avut mai mulți căpitanii Români, cari s'au distins cu eroismul lor. Așa Pintea Viteazul în ținutul dela Baia-mare, unde și azi trăește în poeziile și în toată literatura poporului din acele părți eroicele lor isprăvuri. Nichita Balică pe valea Murășului. Căpitanul de Kurunczi Dragul, care în jurul Aradului a prins întreaga campanie a Nemților dela Borșineu cu oficerii ei cu tot; apoi Bucur Campian din țara Bârsei și viteazul hotnogii Vasile Balla din Sătmár (V. Jánosó Benedek:

„A român nemzetiségi törekvések története és jelenlegi állapota“. Budapest 1896. I — 657 — 664. pag.)

In răsboiul de 7 ani Români s'au luptat în Silezia orientală separat sub steagul propriu, cum bunăoară au cerut și acum multe batalioane românești să plece la luptă sub tricolorul român. Steagul acesta să păstrează și acum în Blaj ca reliquia istorică (Dr. A. Bunea: „Români din Transilvania în răsboiul de 7 ani“. Tribuna literară. 1900. Nr. 232).

Ca urmări ai grănicerilor cunoașteți toți faptele eroice, îndeplinite în curs de aproape 100 ani de cele 2 regimete de grăniceri români, înființate contra voinței guvernului Ardelean și al Sașilor (1761—1763) la stăruința generalului Buccow, care motivă cu aceea, că însușirile militare de mare valoare ale Românilor din Ardeal etc. li îndreptătesc la o organizare militară specială.

Din multele lor bravuri merită să amintim aici, cum laudă pe Români comandanțul suprem al armatei din luptele cu Napoleon, arhiducele Carol în o scrisoare... „Postea quam in defendenda civitate Limburg, nbi tota Valahica phalanx 16-a hanc rem magna cum fortitudine gessit, Vigiliarum Magistri Mayer et Cabalini singulariter se distinxissent, hinc duobus his Magistris numisma argenteum concedendum duxi“. 18-a Septembrie 1796 Archi-Dux Carolus.

La 1797 Iuliu 7. Generalul Baron Kerpen documentează, că falanga a III Valahică cu toată ocaziunea s'a distins, cum să cuvine unor beligeranți viguroși.. „non obstantibus variis adversitatibus et inimicis tempestatibus, indecessò fervore et suma audacia se distinxisse — testor“, pentru comandanților și întregului corp „plenam meam et indubitatam fiduciam et animi complacentiam hisce notam facio“ (G. Baritiu: Istoria Reg. II românească de graniță transilvan“. Brașov, 1874 pag. 23—24).

Generalului Baron David Ursu, eroului dela Lissa, posesor al ordinului Maria Terezia, cel mai mare ord militar, li s'au făcut la 1866 imputări, că vrea să valahizeze armata, înălțându-și soldații cu opinci, ca să poată mai ușor să dealurile; iar acum însă comanda armatei le introduce, găsind de practice opinile atât de mult batjocorate de unii, iară atât de mult iubite de noi, cari am eșit din ele. — Arhiducele Albrecht astfel i-a zis cu ocazia unei reviste militare ținute în San-Bonifacio: „Ich gratuliere Ihnen Herr General zu einer so schönen Brigade (curat românească). Sie haben hier ein Regiment (50) welches für seine Treue und Standhaftigkeit an der Fahne seines 1. Bataillons die goldene Medaille trägt; die einzige in der ganzen Armee in dieser Art. Ich bin überzeugt, dass wenn der Augenblick gekommen sein wird, dieses ausgezeichnete Regiment ebenso brav sein wird, wie Ihre Vorfahren (Baritiu pag. 69).

Cu astfel de virtuți militare nu-i mirare, dacă cetim, cum a biruit caporalul avansat sergeant Nicolae Ciobanec din Dărja, glotaș în reg. 32 (comp. I), numai cu 6 soldați români asupra unei companii întregi de infanterie rusească, parte nimicind-o, parte risipind-o (la 3 decembrie între Kuti și Rostok — Galitia).

Domnilor! Am reamintit aceste fapte nu doară, că aș dori să glorific răsboiale, ci ca să dau expresiune unei coevingeri nu numai a mele sau DVoastră, ci — cred — a întregului popor român din patrte, că — dacă me ilăm libertate națională pe teren politic, economic și cultural și sprijin în toate privințele — aceasta o merităm nu numai pentru numărul și importanța noastră

În această țară, nu numai pentru vitejia ostașilor români din răsboiu actual, ci pentru vitejia și sprijinul dat acestei patrii de poporul român în intreg trecutul său de atâtea veacuri.

Iară de altă parte aceste momente ne întăresc biziunța în propriile puteri și ne fac să privim cu încredere deplină în viitorul acestui popor.

Mulțumindu-vă pentru doririle de bine, ce mi-le faceti, Vă doresc și eu la fiecare în particular mulți ani cu bine și cu sănătate, iar tuturor doresc să ne realizeze Dzeu în acest an nou în cadrele iubitei noastre patrii tdate drepturile, pe cari de atâtă tim le cerem și le merităm, și aceasta nu numai spre binele și înaintarea noastră — a Românilor, ci și spre consolidarea și înflorirea patriei și pentru întărirea tronului glorioasei case a Habsburgilor, ai cărei credințioși supuși am fost și suntem.

Institutul biblic românesc din Suceava,

Lanseză următerul apel către toți slugitorii sf. altar și bărbații luminăți ai neamului nostru:

În octombrie 1912 s'a înființat în Suceava, (Bucovina) „Societatea Institutului Biblic Ortodox Românesc”. După statutele ei, întărîte de guvernul i. r. al țării, ea are menirea de a tipări, numai cu aprobarea unei autorități bisericești ortodoxe orientale, părți din Sfanta Scriptură și tot felul de scrisori religioase și morale în limba cea mai ușoară poporală, înțeleasă de neamul nostru de pretutindeni și a le răspândi mai ales între căturarii săraci cu un preț cât se poate de scăzut.

Societatea aceasta a tipărit până acum trei numere din organul ei de informații „Foia societății Institutul biblic românesc”, și 5200 de exemplare din brosura „Binele cel mai mare din lume”. Ea are patru broșuri, de căte sute de pagini, aprobată pentru tipar de autoritatea noastră bisericească, anume: „Virtutea iubirii creștine”, „Virtutea nădejdii creștine” și „Virtutea credinței creștine, cu emisul Înalțului Presidiu al Consistorului din Cernăuți dto 26 Septembrie (9 Octombrie) 1912 Nr. 194 și „Rugăciunea și înflarea susținătorului...” cu emisul aceluiași Presidiu dto 2/25 Maiu 1913 Nr. 19. Societatea a trimis aceleiași autorități spre aprobare: „Virtutea înțelepciunii creștine”, „Virtutea bărbătiei creștine”, „Virtutea dreptății creștine”, „Virtutea cumpătării creștine”, „Virtutea umilinței creștine”, „Virtutea ascultării creștine”, „Virtutea evlaviei creștine”, „Virtutea râvnei creștine” și „Sfaturi pentru tineret”. Ea a mai primit cu emisul amintitului Presidiu dto 29 Aprilie (12 Maiu) 1913 Nr. 17 binecuvântarea Arhiepiscopiei pentru tipărirea Noului Testament, a stabilit, conform cu stadiul actual de desvoltare a limbii noastre, un manuscris al acestei cărți sfinte, pentru care, după ce va fi revizuit, se va cere din nou aprobarea autoritatii bisericești, și pentru tipărirea căruia avem suma de peste 8900 de coroane.

Deosebita importanță a Institutului biblic românesc ni permite să o ilustrăm prin următoarele pasajii reproduce din ultimul număr al organului nostru amintit;

„Boldul morții este păcatul” (1 Cor. 15, 56). Dar viu este Dumnezeu, El nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie și el viu. „Dumnezeu vоеște ca toți oameni să se mantuască și să vie la cunoștință adevărului” (1 Timot. 2, 4), sau — cum zice Isus Hristos — „toți să fie una, precum Tu, Parinte,

în Mine și Eu în Tine, ca și ei să fie una în Noi” (Ioan 17, 21). Întățintelor vietii de aici a fiecărui om trebuie să fie ajungerea la invierea vietii și nu a osândirii de veci, ceea ce Isus dorește atât de fierbințe în rugăciunea Sa: „Părinte, pe cari Mi i-ai dat, voișcă ca și ei să fie cu Mine unde sunt Eu, ca să vadă mărirea Mea, pe care mi-ai dat-o mai înainte de urzirea lumii” (Ioan 17, 24). Calea, care duce la această întățintă, este credința, căci „dreptul din credință va fi viu” (Rom. 1, 17). Însă, credința este din auz, iar auzul prin cuvântul lui Dumnezeu” (Rom. 10, 17). „Ori cine vor chiama numele Domnului se va măntuji. Dar cum vor chiama pe Acela în care n'au crezut? Si cum vor crede în Acela de care n'au auzit? Si cum vor auzi fără de vestitor?“ (Rom. 10, 13, 14). Înăță pricina poruncii: „Mergeti în toată lumea, vestiți Evanghelia mea la toată făptura” (Marcu 16, 15); „mergeti și faceți ucenici toate neamurile...., învățându-i să păziască toate căte am poruncit vouă” (Mat. 28, 19, 30).

„Nu este nici o datorie mai sfântă pe lume decât aceasta a învățării neamurilor, pe care Mântuitorul a lăsat-o în seama păstorilor Bisericii Sale, și nu este nici o răspundere mai grea decât pentru neîmplinirea ei. De ce? Pentru că aici e vorba de cel mai de căpătenie lucru al pribegiei noastre pe pământ, de viață ori de moartea și vremelnică și veșnică, și la acest lucru de căpătenie al dobândirii vietii și al ocolirii morții „nimeni nu poate pune altă temelie decât acea pusă, care este Hristos“ (1 Cor. 8, 11). „Viu sunt eu, zice Domnul; pentru că oile mele s'au făcut pradă, și au fost oile Mele măncare tuturor fiarelor câmpului, nefiind păstor, și n'au căutat păstorii oile Mele, ci s'au păscut păstorii de sine, iar oile Mele nu le-au păscut; pentru aceea, păstori auziti cuvântul Domnului: Acestea zice Domnul: „Iată eu asupra păstorilor și voi cere oile Mele din mâinile lor“ (Iezech. 34, 8, 11), „Când voi zice Eu celui fărădelege; cu moarte vei muri, și tu nu l-ai deșteptat, nici n'ai grăbit celui fărădelege, cel fărădelege va muri în nedreptatea sa, și sângele îl voi cere din mâna ta“ (Iezech. 3, 18). Dacă ești îndatorit să vestiască cuvântul dumnezeiesc „va lipsi de a binevesti, să se socotiască ca ucigaș de oameni“ (Sf. Vasile, Reg. mică, Întrebarea 45).

Cetim în faptele apostolilor: „Bisericile erau întărîte în credință“ (16, 5).

„Sunt și bisericele noastre întărîte în credință? Nu e cu puțință ca sângele vre-unui fărădelege dintre creștinii români să fie cerut din mâna păstorului? Sunt înșîși păstori pe deplin înarmați cu loale „arme lumini“ (Rom. 13, 12) pentru a putea sta cu succes împotriva primejdialilor de felul acestuia? Si sunt date și lătate mijloacele și imprenjurările prielnice pentru ajungerea acestui scop“?

„Cu toții ni aducem aminte că, nu demult, se scria cu stăruință în foile noastre din Bucovina despre trebuința înființării de posturi sistematizate de predicatori ambulanți, cari să nu aibă altă ocupație, decât să călătorescă prin toate orașele și satele, și să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu“. Singur faptul acesta și mai ales icoana vie a felului de trai creștinesc de prin comunele noastre ni răspunde negativ la întrebările de mai înainte. Mai ales icoana aceasta a felului de trai, numit creștinesc numai după numele nostru de creștini, nu însă și după faptele noastre, ne dovedește tristul și durerosul adevăr, că Biserica noastră e încă de tot departe de idealul, ca Duhul legii lui Hristos să fie prefăcut aievea în sânge și în carne în toți fiii ei“.

„Neîntrecutul propovăditor ambulant, Marele Iakov, își întăreă singur bisericele în credință prin graiul viu și prin ajutorul soților săi; dar grija ce o purtă în privința aceasta, nu se mărgineă numai la atâta, ci el scriă bisericilor sale și cărți-epistole“.

„Pe urmele Marelui apostol, de a serie cărți pentru cei credincioși, au început de mult a merge, și merg fără răgaz, popoarele cele mai luminate: Englezii, Germanii, Francezii“.

In „Britische und ausländische Bibelgesellschaft, Mitteilungen aus dem hundertundsechsten Jahresbericht 1909/10, Berlin ceterim: „România“. „Cu cea mai mare mulțumită recunoaștem bunăvoiința autorităților bisericești și civile, cari nu pun nici un fel de piedecă în calea activității noastre. Noul Testament este introdus în multe școli ca carte de școală. Klein dela depozitul nostru din București și colpoltorii Klein II. și Kryszanowski raportează, că prețul indenți au fost primiți cu afabilitate și cu multă prevenire de către oficienți, învățători, advocați și chiar de un general. Cu ajutorul unor prieteni aşa de buni depozitul nostru de cărți s'a putut vinde repede nu odată, ci de mai multe ori. Astfel vânzarea noastră s'a uccat dela 16.700 de cărți la 21.463 de exemplare, adeca în decurs de 3 ani ea a devenit aproape dublă. După aceleași comunicări (Mitteilungen) s'au vândut în aceiași ani, în Ungaria 28.088 de cărți românești și în Bucovina 4015, deci, peste tot, la Români, 53.566 de exemplare“.

Ceterim în cartea: „Der Herr kommt!“ von W. C. Blackstone, Chemnitz, pag. 194, că neamurile fruntașe din Europa, cu deosebire Englezii, au răspândit prin societățile lor biblice, începând numai dela 1804, peste 230.000.000 de Biblia, Testamente și părți ale Bibliei, și încă mai multe milioane prin agenturile lor private. Biblia e tradusă în mai mult decât 287 de limbi, iar părți ale ei în mai mult de 340 de limbi. Peste nouă zeci de turiști locuitorilor pământului pot ceta Biblia în limba lor proprie“.

„Când vom ajunge și noi Români să avem peste nouăzeci de ceteritori ai Bibliei? În privința aceasta noi ne numărăm la neamurile cele mai înapoiate din lume“.

„Si într'adèvăr, înainte de cățiva ani, foi românești aduceau știrea că un ostaș din armata creștin-nglezeză, trimes de generalul său să studieze starea religioase din România, fiind întrebăt de un Roman, cum a aflat starea aceasta a răspuus: Drept să-ți spun, că, de năs fi sliat din istorie, că țara d-voastre, este creștină, după cele ce le-am văzut mie mi s'a pără că încă nici nu e atinsă de Duhul legii lui Hristos“.

„Si totuși veșnice rămân cuvintele că „niměni nu aprinde lumina și o pune supt obroc, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă“. (Mat. 5, 15). Si totuși veșnică rămâne porunca: „Ceea ce vă zic în intuneric spuneți-o la lumină, și ceea ce auziți la urechi predicați de pe case“ (Mat. 10, 27). Si totuși veșnic trebuie să ne sună în auz porunca de a învăță „toată săptura... să păzească toate căte am poruncit vouă“, că, de altfel „voi cere săngele celui fărădelege, mort în nedreptatea sa, din mâna ta, voi cere oile Mele din mâinile păstorilor“.

„Orbi am trebui să fim noi toți păstorii și chiar laicii înțelegători români, ca să nu vedem că în Biserica noastră este aievea intuneric și tacere, este seceră și foamele, de cari mor trupuri și suflete. Si, dacă în adèvăr am fi robi, păcat n'am avea, iar acum zicem că vedem, și chiar de aceea păcatul nostru rămâne

(Ioan 9, 41). Biserica noastră trebuie să se tindă deci numai decât a ajunge la idealul, ca cuvântul d-zeesc, în totalitatea sa, să fie avereia sigură a tuturor filor ei în aşa măsură, incât Ea să poată zice, ca și Isus Hristos, cu deplină biruință și cu deplin temei „iar acum (toți fiți mei) n'au răspuns (n'au cuvânt desvinuire) pentru păcatul lor“ (Ioan 15, 22).

„Glasul vremii ne strigă cu toată tăria, că după pilda Marelui Pavel și a neamurilor celor mai luminate, să nu ne mai mulțumim nici noi Români numai cu mila societăților biblice străine — cu Biblia, Testamente și părți de Testamente necontrolate și neaprobată de autoritatea Sfintei noastre Biserici, ci să înlocuim aceste cărți și pe viață predicatori ambulanți cu solii atât de îndemnateci ai Bibliilor și îndeobște ai scrierilor religioase și morale, cari, numai pe temeiul aprobării lor de către autoritatea noastră bisericească și tipărite de „Institutul Biblic Ortodox Românesc“, să poată pătrunde atât în palatele tuturor bogăților, că și în colibile tuturor filor neamului nostru la Domnul, căci „Dumnezeu Mântuitorul nostru voiește ca toți oamenii să se mantuiască și să vie la cunoștință adevărului“.

Aven pe cum am amintit, pe lângă Noul Testament, 13 broșuri de câte sute de pagini, cari dacă s'ar tipări și răspândi în masele poporului nostru, ar aduce un enorm folos sufletesc. Pentru Noul Testament spesele tiparului ne suau asigurate, iar pentru cele 13 broșuri ne lipsesc cu totul. De aceea ultima adunare generală a societății noastre, ca să înlesnească colectarea speselor de lipsă, a hotărît să schimbe statutele și, ca membri fundatori să poată intra în societate cu taxa de 100 cor. platită numai odată, cei ordinaru cu taxa de 2 cor. pe an și cei sprijinitori cu 50 b. pe an.

Apelăm deci la inimile îngrijite de soarta tuturor filor neamului nostru, și ne rugăm cu toată căldura să fim sprijiniți. Aduceți-vă aminte, Prea Venerabili părinți, păstori și frați creștini luminați, cu toată cultura curat umanistică, fără sare a sfintei legi a lui Hristos, nu-l poate ferici și măntul pe nici un om. Gândiți la pilda luminoasă, cu care ilustrul cap al sfintei noastre Biserici, Excelența Sa Înalț Prea Sfântul Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Vladimir de Repta, ni-a mers tuturor înainte, înscriindu-se la societatea noastră ca membru fundator și solvind taxa de 1000 de cor. Aduceți-vă aminte de adevărurile veșnice că numai „a Domnului este măntuirea“ (Psalm 3, 8), numai „Isus Hristos este lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume“ (Ioan 3, 9), numai „Isus Hristos cel drept este curățire de păcatele noastre“ (Ioan 2, 2) — numai cei ce urmează Lui, pe temeiul Evangheliei, vor luă „de o sută de ori mai mult (decât au) acum în vremea aceasta (a vieții de aici) și în veacul cel viitor viață de veci“ (Marcu 10, 29, 30), și numai ei pot să exclame cu înșuflețire în toate furtunile și greutățile vieții: Dumnezeule, ce minunat de mandră e lumea Ta, când Tu ești înima și sufletul omului, și căt de ușor de purtat atunci jugul vieții!

Ca să putem exclamă așa toți Români fără nici o deosebire, ne rugăm să se înscrive membri la societatea noastră zeci și sute de mii de frați, trimițând taxele la casierul nostru: Preotul C. Morariu în Pătrânu pe Suceava (Bucovina), Gara Itani.

Suceava, 1914.

Pentru comitetul „Societății Institutul Biblic Ortodox Românesc“. Președintele: Inocenție Ștefaniuc, igumen la Mănăstirea sf. Ioan cel Nou din Suceava, secretarul: Victor Morariu, profesor gimnazial.

Răsboiul și boalele.*

Morburile ce se ivesc în război, în urma conglomerației de oameni din diferite ținuturi și părți ale lumii, unde deși sporadice, în vremuri de bătăie, fiind lipsicioase, dau naștere la mari epidemii, sunt: *tifosul abdominal, tifosul exantematic, dizenteria, tifosul rocerens, variola (bubele rele), holera și ciuma.*

Aceste morburi se întâscă repede, și din lipsa măsurilor preventive dintre țări și oameni, neputindu-se respecta reciproc ca în vremuri de pace. Mult contribuie la întărea acestor epidemii, pe lângă cauza nemijlocită ce rezidă în infișare cu germanii acestor boale, necurătenia, modul de a trăi neregulat al soldaților care predispusă corpul la invaziunea acestor boale molipsitoare. Se știe că insectele sugătoare: pureci, păduchi, stelenițe și muștele încă întâscă boala. Deci nu se poate îndeajuns recomanda curătenia caselor, ceea mai bună pavază încontra acestor dușmani ai sănătății. Tot astfel să ne străduim să curățăm casa și împrejurimea ei de sobile, cari încă sunt purtători de microbi. Eas cind izbucnește epidemia, se întăsește în mod însășimătător prin contagiuni, mai ales dacă nu se obseară strict măsurile de precauție.

Dintre aceste morburi, mai contagios e și numitul tifos exantematic, ce bîntue și înavea în vreme de pace, mai virtos în părțile nordice ale țării noastre. De mulțori chiar și medici, împreună cu sanitari lor, succumbă, căzind jerisă acestui morb neindurător. De altfel pe lângă crucea și îndepărțirea măsurilor de precanțuire, cum e izolare morboșilor și desevîrșita desinfecțare a deiectelor și a tuturor obiectelor ajunse în atingere cu morboși, știința medicală în timpul mai recent ne-a venit înțăjitor prin introducerea tratamentului cu diferite serumuri. Așa în caz de dizenterie, de tifos abdominal și de holera bolnavi se vaccinează (altuise) cu aceste noi serumuri. La dizenterie se întrebunează că cu bun succes, iar încontra tifosului abdominal și încontra holerei se folosește și ca leac preventiv, producind o imunitate pe un timp anumit, deși de scurtă durată, având deci să se repeta injectarea după trebuință în mai multe rînduri, la anumite intervale. Așa a fost în războiul actual întreaga noastră armă imunizată prin altoreia cu aceste serumuri. Eas armata germană a fost revaccinată și încotro variolei (bubelele rele).

Între morburile concomitente, ce izbucnesc în război se socotește însăși și ivirea bublelor. Combaterea bublelor comune, cum e îndeobște cunoscut, se face prin vaccinarea, ce și păstrează efectu cam 10 ani, având să urmă astfel și indispensabila revaccinare, cum să și să fie de pildă cu armata germană, revaccinată deja la mobilizare, împotriva variolei.

In caz de holera e foarte recomandabil, ca medici, împreună cu personalul îngrijitor, cum și casnici lor să fie din bună vreme imunizați. Chiar și încontra ciumei să fie folosit, dar deocamdată fără deplin succes, injecția cu serum. Ciuma e o boală detot infrișoșată. Această „moarte neagră” cum i se zicea înainte vreme, a pustit în vremile bătrîne ținuturi întregi. Si azi se mai povestesc de „Ciuma lui Caragea”, care a săcăzit revagii însășimătătoare în Teara-românească. Leacul ei încă nu s-a dovedit destul de puternic. În orice caz populația de pretutindeni în aceste vremuri e dată în interesul ei dințipereput a se feri de toate aceste boale infrișoșate, începînd prin a se păzi de cauza ivirii lor.

Dr. Ioan Mangiuca.

* „Progresul”.

Competențe în grâu și săcară.

Ministerul r. u., pe temeiul imputernicirii primite prin §-ul 16 din articolul de lege LXIII din 1912, privitor la stările excepționale de răsboi, încă pentru competențele obligate în natură, prin ordinul Nr. 9090/1914 M. E., dispune următoarele:

§ 1. Cel ce este îndatorat să plătească drept competențe o cantitate anumită de grâu sau de săcară, nu are voie să plătească decât două din trei părți în grâu sau săcară; în locul unei a treia parte este îndatorat să plătească în orz sau în cucuruz, iar diferența valoarei grâului sau a săcarii, este îndatorat să o extrădeze în bani, după prețul maxim, stabilit de autoritatea competență.

§ 2. Cel ce va plăti o cantitate mai mare de grâu sau de săcară, decum este normal în § 1, comite transgresione și să va pedepsii cu o amendă în bani până la 200 cor.

Aducem la cunoștință celor în drept aceste dispoziții.

Sibiu, 27 decembrie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Luciuța
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Alcoolul.

O vorbă a lui Darwin zice:

„Observații făcute de mine, de tatăl meu și de moșul meu, în timp de peste un secol, m'au încrezut că nici un lueru nu produce atâtă suferință, boală și mizerie în lume, câtă produce consumarea băuturilor alcoolice”.

Toate băuturile spirtoase cuprind alcool, unele mai mult, altele mai puțin. Berea conține cantitatea cea mai mică de alcool, și adesea 3—4½ procente; în schimb însă avem să luăm în vedere, că se bea mai multă deodată. Vinurile și licherurile au 7—50 și chiar 60% alcool.

Eas alcoolul este otrăvă.

Un tinăr de 25 de ani s'a sinucis, aruncându-se într-un lac. Ultimile cuvinte, scrise în notișele sale, erau: „Afurisită să fie băutura!”

Alcoolul este un vicean însășător. Ti se pare că alină osteneala corpului, dar după ce-i dispărut amețeala, simțești obosalea în grad și mai mare.

Pentru moment îți împrumută curaj, însă nu putere. Mulți dascăli au făcut experiență, că în zi de Luni, sau în zile după o serbare școlară, elevii, în urma alcoolului gustat în ziua premergătoare, sunt mai puțin atenți și mai puțin bănici la carte, decât altă dată. Se poate oare să fie altceva la oamenii mari?

Betja distrugă puterea. Aceasta s'a constatat în timp mai nou la numeroase țări.

Popoare pline de forță și viață au slăbit, au degenerat și au fost aproape exterminate prin alcoolul înghițit la început cu oarecare măsură, pe urmă tot mai fără de frâu.

Mulți obișnuiesc să zică și să se măngâie, că lor nu le strică băutura de loc, căci sunt bători „cum-pătuți”.

Cine însă are puțină de a slători marginea între cumpătare și necumpătare? Ceea ce e suportabil pentru unul, este pentru altul cu mult prea mult; iar un săptămână și mai presus pe orice discuție; Omul treaz

este pururea și în toate situațiile superior omului bător. Dovadă sunt și mii de pilde.

Abstinenții combat prin urmare alcoolul nu numai din motive de igienă, ci cu deosebire ca să scoată la iveală rolul otrăvitor al materiei, care stoarce întreaga putere a unui popor.

Decăderea economică, încreșterea vieții de familie, ruinarea sănătății, urmași degenerații, însălbătăcirea sentimentelor, — eată efectele alcoolului!

Primejdia devine astăzi tot mai amenințătoare, mai ales din cauză că și femeile și copiii au început să bea: vin, bere și licheruri, — la țărani li se dă și rachiu.

Obiceiul băuturii este un rău, de care poporul nostru trebuie să se desfacă. Obiceiul de a bea face pe agricultor, pe meseriaș, pe negustor să intre cu mușterii săi la căriciuma cea mai aproape sau în odaia sa, ca să bea „cinstea“ și „aldămașul“ târgului încheiat...

Un „titulus bibendi“ nimeni nu găsește aşa de ușor ca românul, de orice condiție socială ar fi.

Poate că este exagerată afirmarea aceasta. Oricum însă, ne indică rana de pe corpul poporului dela sat și dela oraș.

Lecuirea ranei — și aceasta nu trebuie să întârzie — formează un act de importanță vitală, un act al patriotismului celui mai luminat.

O țară de oameni treji nu e cu patină să fie stearsă de pe harta lumii, căci trăiesc apărătorii ei. Păbarele pline însă nu sunt alt ceva, decât simptomele decadenței.

copiilor din căsătoriile mixte. Articolul 15 stabilește, că rugă pentru regele să se facă după cum o cer imprejurările în limba slavă sau cea latină. În articolul 16 se spune, că statul recunoaște biserică ca persoană juridică. Articolele 17 și 18 privesc drepturile bisericii la dobândirea de proprietăți, cumpărătură, procesiuni etc. Articolul 19 hotărăște că preoții seculari sau regulați nu pot fi constrâni să luă asupra lor oficii publice, care ar fi incompatibile cu starea și chiemarea lor preoțească. Articolul 20 hotărăște, că pentru cazul, când s'ar ivi oarecare conflicte între Scaunul papal și guvernul Serbiei se va căuta de a aplana conflictul pe cale pacnică în conformitate cu hotărârile dreptului bisericesc. Articolul 21 spune, că concordatul intră în vigoare imediat după ratificarea lui. Iară articolul din urmă 22 hotărăște, că decretele de ratificare se vor contrasigna în Roma în timpul cel mai scurt.

Mulțumită publică. Stimata Doamnă: Anuția soția M. On. Domn Valeriu Magdu paroh și asesor consistorial din Ecica-română, a dăruit pentru s. biserică gr.-or. română din B. Criștior, protopresbiteratul Vascaului: Un stihariu pentru preot la servirea s. liturgii; iară mama St. D-sale Doamna văduva Sara Albu născută Pancăriceanu tot din Ecica-română ne-a dăruit unsprezece stihare pentru copii ministranți într-o pomenirea și pomana fiilor ei adormiți, — pentru cari daruri și pe aceasta cale venim a le mulțumi, rugând pe D-zeu să le primească jertfa facută dărindu-le celor din viață sănătate cu viață îndelungată și celor adormiți iertare de păcate și odihnă vecinică. B. Criștior, la 31 decembrie 1914. Andrei Popa paroh.

Necrolog. Cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor și cunoșcuților încreșterea din viață a mult iubitiei noastre soții, mamă, fiică, soră, cununată și nepoată Valeria Popescu născ. Cosma întâmplată după lungi suferințe în 2/15 ian. a. m. la 12 h. în al 38-lea an al etății și al 20-lea an al fericitei sale căsătorii, fiind împărtășită cu sftele Taine. Rămășițele pământești a scumpej detuncete se vor așeză spre vecinica odihnă în 4/17 ianuarie a. c. la 10 h. a. m. după ritul gr.-ort., în cimitirul bisericii gr.-ort. rom. din Ostrov. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Ostrov, la 2/15 ianuarie 1916. Iulian Popescu preot ort. rom., ca soț. Ionel R. Popescu stud. în drepturi ca fiu. Ambrosiu Popescu paroh gr.-ort. rom., ca soțru. Teodor Cosma ca tată. Cornelia Tempea născ. Cosma, Aurelia Maci născ. Cosma ca surori. Marin Tempea preot ort. rom., Dimitrie Maci preot ort. rom., Teodor Cherechean inv. ort. rom., Elena Cherechean născ. Popescu ca cununăți și cununată. Anuța, Minerva, Letiția, Felicia și Ulpiu ca nepoate și nepot. Văd. Ecaterina Crișan, Văd. Maria Despa ca mătușe. Sofia Despa ca verisoară.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă veteranul paroh Andrei Popovici din Buzad protopresbiteratul Lipovei, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 6539/1914 se scrie de nou concurs en termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios Biserica și Școala.

Emolumentele sunt:

1. Casa de sub Nr. 58 cu intravilan și grădină de legume.

2. Una sesiune parohială constatătoare din 34 jughere, conform coalei catastale.

3. Birul legal stabilit prin concursul publicat în Nr. 27/909 al organului oficial Biserica și Școala.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de stat, din cari alegându-l capelan va beneficia toate stolele și birul, iar din sesie jumătate, asemenea și casa cu intravilanul cade exclusiv în folosința capelanului.

Alesul capelan e îndatorat a solvi toate dările publice în proporția beneficiului, și a îndeplini toate funcțiunile parohiale, și a catehiză în școala din localitate, fără altă remunerare.

Parohia e de clasa a III-a deci recurenții vor dovedi asemenea clasificare, având a-și subșterne recursele lor, — ajustate cu toate documentele recerte prin regulamentul în vigoare, precum și cu atestat despre eventuale servicii de până aci, și adresate comitetului parohial din Buzad, — prea on. oficiu protopresbiteral din Lipova-Lippa, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din regulamentul pentru parohii a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din Buzad, în vre-o Dumineacă ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Dat în ședința comitetului parohial din Buzad, ținută la 23 noiembrie (6 decembrie) 1914.

Comitetul parohial.

In conțelegeră cu: *Fabriciu Manuila* protopresbiter.

—□—

1--3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III *Șoimuș-Petreasa* din protopriatul Beiușului devenită în vacanță cu trecerea la penziune a preotului Terențiu Popescu, la ordinul consistorial cu Nr. 1850/914 se publică concurs cu termin de 30 zile.

Emolumentele începăcate cu acest post de paroh sunt cele făsionate în coala B. pentru întregirea dela stat și anume:

1. Casa parohială cu intravilanul și apartinențele,
2. Pământul parohial 12 holde arător.
3. Bir preoțesc căte $\frac{1}{2}$ măsură cuceruz sfârmărat

pela fiecare casă din Petreasa S.

4. Stolele îndatinate.
5. Întregire dela stat după evaluație fără altă remunerare.

Recurenți își vor înainta petițiunile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu ppesc. adresate comitetului parohial în terminul fixat, având a se prezenta în parohie, cu prealabilă înconștiințare a oficiului protopopesc, în vre-o Dumineacă sau sărbătoare pentru a se face cunoșcuți poporului.

Comitetul parohial.

In conțelegeră cu: *Dr. V. Fildan* adm. ppesc.

—□—

2—3 gr.

Se scrie concurs cu termin de 30 de zile la postul vacant de paroh în comuna Căbești din protopresbiteratul Beiușului.

Emolumentele sunt:

1. Casa parohială și apartinențele ei.
2. Pământ parohial de 4 holde, după care preotul va achita darea.

3. Bir preoțesc, căte o jumătate măsură de cuceruz sfârmărat dela fiecare număr de casă.

4. Stolele îndatinate (după cum s-au statorit de comitetul parohial).

5. Întregire dela stat.

Parohia fiind de clasa II-a în candidație nu se pot admînă decât concurenții cu evaluație regu-

lamentară și eventual cei, cari ar avea specială îndreptățire din partea Veneratului Consistor.

Alesul va fi îndatorat a catehiză în toate școalele din comună fără altă remunerare.

Reflectanții la aceasta parohie își vor înainta rugărea de concurs instruită conform normelor în vigoare pe calea oficiului protopopesc concernent și pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul parohial în terminul concursual au să se prezinte într-o Dumineacă ori sărbătoare la sf. biserică din Căbești pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Pentru comitetul parohial:

Dr. V. Fildan adm. ppesc

—□—

2—3

Bazat pe ordinul Ven. Consistor ort. român din Oradea-mare, de Nrul 4396/914 B. prin aceasta se publică concurs cu termin de alegere de 30 zile, pentru postul de paroh din parohia din clasa I. din Oșorhei F. cu filie Fughiu (Fugyivásárhely), pe lângă beneficiul următor:

1. Casă parohială cu supraedificatelor și 2 intravilane, unul în Oșorhei altul în Fughiu. 2. Pământ parohial în ambele locuri 18 holde 719—. 3. Competiția de păsunat în ambele locuri pentru 14 vite. 4. Bir de fiecare număr de casă (în ambele locuri) una vîcă cuceruz sfârmărat ori în bani 2 cor. 5. Stolele ca în trecut. 6. Întregirea după evaluație alesului.

Alesul va suporta după beneficiul său toate dările, echivalentul, va fi îndatorat a săvârși curățirile anuale ale casei parohiale din al său, precum va avea să catehizeze regulat la toate școlile din ambele locuri, fără să pretindă pentru aceasta onorar special dela biserică. Se observă, că alesul va avea a se muta din spesele sale.

Reflectanții la acest post, sunt poftiți a-și înainta rugările adresate către comit. par. din F. Oșorhei, ajustate cu recerutele documente originale; la P. O. oficiu protopopesc din Oradea-mare, având în terminul regulamentar — cu strictă observare a Reg. p. parohii — a se prezenta în sf. biserică din loc, a-și arăta capacitatea în rituale și oratorie.

Din sed. comit. par. ținută în F. Oșorhei, la 21 decembrie v. 1914.

Petru Popa
președinte,

Dimitrie Câmpan
notar.

In conțelegeră cu: *Andreiu Horvath* protopopol
Orăzii-mari.

—□—

3—3

Căițe (căciuli) preoțești

pentru scutirea capului la serviciul în liber pre-
cum și potcapili, se pot comanda la

— Librăria diec. din Arad. —

Bucata, din catifea, costă 6 cor. iar din stofă 4 cor.

— Potcapia, din catifea 5—7 cor. —

La comande e a se indica măsura capului.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericești și anume:

Ornate (odăjdi) în cele mai variate execuțuni după ritul bisericii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potre de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor. 10 cor.
Potre de sticlă	
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chișa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor. 9 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mal simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informații și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.